GAZETA KRAKOWSKA

Nro. 33.

W Niedzielę Dnia 24. Kwietnia 1803.

Z Paryża d. 4. Kwietnia.

Z Angielskiey strony odmowiono wydania wyspy Gorei w Afryce, którą Francya traktatem amienskim odzyskała. Monitor onegdayszy mieści w sobie urzędowną korrespondencyą pomiędzy Ob. Blanchotem głownym zawiadowcą Senegali, i połkownikiem Frazzerem, angielskim gubernatorem Gorei. Blanchot dostał rozkaz obiąc Goreę, ale rządca angielski znalazł pozor, pod którym odwlokł to uskutecznienie traktatu: iuż to, że mu brakło statkow przewozowych, iuż, że musiał oczekiwać na nowe z Anglii rozkazy. Zdaie się, że Frazzer odebrał tayny rozkaz zwlekać ile możności oddanie tey wyspy. Oto są niektóre szczegóły tey korespondencyi:

Z Senegali d. 5. Stycznia.

" Ob. Ministrze! Mam honor przesłać Ci korrespondencyą moią z połkownikiem Frazzerem angielskim Gubernatorem Gorei, dla uwiadomienia Cię, iak ten gubernator zdaie się zwlekać wydanie Gorei, zwłaszcza, kiedy pierwey wyznaczył dzień oddania tey wyspy. Nieznaiąc prawdziwey przyczyny tey nadzwyczayney zwłoki angielskiey, iest mi więc podeyrzaną, i wysyłam iako nayśpieszniey galiotę Legire do Rochefortu. — Pozdrowienie i uszanowanie. — Podpisano *Blanchot.* ,,

List Blanchota do połk. Frazzera, gubernatora angiel. Gorei.

Z Senegali d. 30. Paźdz: 1802.

" Mości Panie Gubernatorze! Mam honor przesłać WP. rozkaz J. K. M. W. Brytanii względem oddania mi Gorei. Gdy ia, iako kommissarz Rzepltey francuzkiey mam tę wyspę z przynależącemi faktoryami obiąć, zatem proszę WP. wyznaczyć mi dzień, w którymbyśmy mogli rozkazy naszych rządow w sposobie naydogodnieyszym dla WP. uskutecznić, i w którymby załoga francuzka mogła zastąpić mieysce załogi angielskiey. Zleciłem chorążemu okrętu Ob. Montfortowi, który ma honor odwieść WP. depesze J. K. M. W. Brytanii, aby się zapytał WP. czyli iesteś upoważnionym na nasze powitania odpowiedziećwystrzałem za wystrzał. Wreszcie życzę sobie, abym mogł mieć szczęście widzenia się z Nim osobiście przez czas nieiaki. — Przyymiy WP. to zapewnienie moiego prawdziwego szacunku &c. — Podp. *Blanchot.*

Odpis angielskiego gubernatora:

Z Gorei d. 9. Listop: 1802.

Mości Panie! Miałem honor odebrać list

WP. pod d. 30 Października pisany, w którym mię uwiadomiasz, że iako kommissarz Rzepltey francuzkiey iesteś upoważniony obiąć tę wyspę, przyczem mi w tym względzie rozkazy Krola i Pana moiego przesyłasz. Bardzo mi iest miło, że będę mogł oddadź mu tę osadę skoro tylko przybędzie statek przewozowy dla zabrania załogi, zapasow &c., którego się wkrótce spodziewam, ponieważ do tego iuż potrzebne kroki uczyniłem. Zaraz po przybyciu przewozowego statku będę miał honor napisać znowu do Niego, i oddadź mu tę wyspę stosownie do rozkazu naszych rządow. Każdy wystrzał wzaiemnie wystrzałem będzie odpowiedziany, a moie znaczne zapasy do Sierra Leone odeślę. Zyczę WP. szczęśliwego powrotu do tey osady, którą przez ciąg tak długiey woyny utrzymać potrafiłeś, i cieszę się, że będę miał sposobność zaznaiomić się z nim osobiście. — Mam honor zostawać z naywiększym szacunkiem &c.

Podp. *Jan Frazzer.*

Na to Blanchot pod d. 18 Listopada odpisał, że mu przyśle francuzki statek dla przewiezienia załogi angielskiey do Sierra Leone, na co Frazzer odpowiedział, że otrzymałby naganę, gdyby opuszczenie wyspy stało się za pomocą obcego statku. Otrzymał Frazzer nakoniec statek z Sierra Leone, ale oświadczył, że musi oczekiwać na nowe z Anglii rozkazy &c. — Liczba wzaiemnych listow wynosi 11.

Na wczorayszey paradzie znaydowało się 12,000 woyska. Wszystkie były w gotowości do marszu, gwardye rownie iak i inne woyska miały na sobie mantelzaki. Przy 9tey półbrygadzie, która się nazwiskiem nie zwyciężoney szczyci, naydłużey się pierwszy konsul bawił, rozmawiał z każdym żołnierzem i sam przeglądał ich mantelzaki. Wszystkie woyska znalazły się w iak naylepszym stanie.

Na audyencyi, która po rewii nastąpiła w Malmezonie, lord Whitworth przedstawił pierwszemu konsulowi między innemi iednego angielskiego officyera, który był w tureckim stroiu. Pierwszy konsul zapytał się gdzieby tego stroiu dostał, a na odpowiedź: " Pod Abukir ,, postrzeżono w pierwszym konsulu nadzwyczayne wzruszenie.

Konsulowie Cambaceres i Lebrun iuż nie miewaią u siebie czwartkowych schadzek.

W Lille pierwszy konsul podczas swoiey belgickiey podroży będzie stał u jenerała van Damma.

Nowego poematu Delilla w przeciągu niespełna 2ch niedziel rozprzedano więcey 20,000 exemplarzy.

Na poprawę mostow i gościeńcow wyznaczono tego roku 30 mill. fran. (50 mill. zł. pol.

Bonaparte polował niedawno w lasku Boulogne, i ministrowi dochodowemu Gaudinowi, który mu towarzyszył, darował pięknego arabskiego konia.

Spodziewać się należy, mowi Dziennik *the Argus*, że spory z Anglią bez woyny zagodzonemi zostaną. W Paryżu wszystko ma postać naygłębszego pokoiu.

Rada kupiecka w Bordeaux, mowią nasze Dzienniki, otrzymała z Paryża wiadomość, że iuż nie ma potrzeby obawiać się rozpoczęcia nieprzyiaźni z Anglią. Na tę wiadomość cena towarow osadowych spadła, a prace około osadowych wypraw potroiono.

Imperator Rossyyski udarował sławnego francuzkiego malarza Roberta pierścieniem dyamentowem.

Gdy jenerał Menou do Turynu przybył, przyymowano go wystrzałami z armat, a wieczorem miasto wspaniale oświecone było.

Pani Bonapartowa na febrę choruie.

Monitor mieści w sobie konklusum seymu ratysbońskiego ratyfikuiące plan wynadgrodzeń, przy czem czyni następuiącą uwagę: " Od pokoiu westfalskiego nigdy ważnieysze nie stanęło konklusum. Kończy ono wielką 10 letnią woynę. „

Wszystkie żywności przeznaczone dla marynarki do Hawru, Dunkierki, Brestu, Oryentu, Rochefortu i Tulonu wyrok rządowy uwolnił od opłat. Toż samo ma nastąpic względem wszelakich żywności, gdy i w innych portach uzbraiania się zaczną.

Uzbraiaią teraz 2 flotty w Breście i Tulonie, i liczną flotyllę statkow lądowych w Boulogne, Dunkierce i t. d. Naybiegleysi nasi officyerowie morscy powyieżdzali do portow.

Znany Rychard Serizi bawi się teraz w Londynie.

Długi zabezpieczone na departamentach reńskich wynoszą, podług urzędowego obrachunku do 80 mill. frank. Sam departament Monttonnere ma ich 28 mill.

Na ostatniem posiedzeniu instytutu narodowego minister Chaptal został obrany prezydentem, a Ob. Carnot wice prezydentem pierwszego wydziału.

Dalszy ciąg Xięgi Ustaw Cywilnych.

Tytuł VI. O Rozwodzie. Rozdział I. O przyczynach do rozwodu. Art. 223. Mąż może żądać rozwodu z powodu popełnionego cudzołoztwa od żony. Art. 224. Zona może żądac rozwodu z powodu popełnionego cudzołoztwa od męża, gdy nałożnicę trzyma wspolnym im mieszkaniu. Art. 225. Małżonkowie mogą nawzaiem żądac rozwodu z powodu zbytku, okrucieństwa i ciężkich obelg zadanych iednemu przez drugie. Art. 226. Ukaranie iednego z małżonkow karą niesławy, staie się drugiemu powodem do rozwodu. Art. 227. Wzaiemne i stałe zezwolenie oboyga małżonkow, dane w sposobie prawem przepisanym, pod warunkami, i poczynionych doświadczeniach, które toż prawo nakazuie, dowiedzie dostatecznie, iż wspólne życie staie im się nieznośnym, a zatem, iż względnie nich znayduie się przyczyna daiąca powod do rozwodu.

Rozdział II. O Rozwodzie z powodu oznaczonych przyczyn. Sekcya I. *O formalnościach rozwodu z powodu przyczyn oznaczonych.* Art. 228. Jakiżkolwiek będzie czyn albo zbrodnia, któryby dał powod do żądania rozwodu dla przyczyny oznaczoney, żądanie rozwodu nie może bydź gdzieindziey podawane, tylko do trybunału okręgowego mieysca przemieszkiwania oboyga małżonków. Art. 229. Jeżeli iaki czyn przytoczony przez iedno z małżonkow żądaiące rozwodu, da prawo rozpoczęcia procesu kryminalnego przez urzędnika publicznego, sprawa rozwodowa zawieszona będzie, aż do rozsądzenia sprawy kryminalney; potem zaś może bydź kończona, a przeciwko temu z małżonkow, które rozwodu żądało, dowody sprawy kryminalney ukończoney przytaczane bydź niemogą. Art. 230. Ządanie rozwodu wyrażać będzie powody, dla których iest żądane; będzie oddane osobiście wraz z dowodami wyrażonych powodow w ręce prezydenta trybunału lub sędziego iego mieysce zastępuiącego przez tego z małżonkow, które rozwodu żąda, ieżeliby zaś choroba temu przeszkadzała, w tym przypadku, na żądanie i po złożonym zaświadczeniu danym od dwoch lekarzy o chorobie urzędnik publiczny uda się do mieszkania żądaiącego i tam z rąk iego żądanie rozwodu odbierze. Art. 231. Sędzia wysłuchawszy osoby żądaiącey rozwodu i dawszy iey uwagi iakie za stosowne uzna; policzbuie żądanie i dowody do niego przyłączone i spisze protokuł oddania żądania do rąk iego wraz z załą-

czonemi dowodami. Protokuł ten będzie podpisany od sędziego, tudziesz od osoby żądaiącey rozwodu, gdyby zaś ta pisać nie umiała w tym przypadku wzmianka o tem uczyniona będzie. Art. 232. Sędzia na końcu protokułu nakaże aby strony obydwie stawiły się osobiście przed nim w dniu i godzinie, które oznaczy, i dla tego kopia iego rozkazu przesłana od niego będzie stronie drugiey, to iest osobie, z którą rozwod będzie żądany. Art. 233. W dniu oznaczonym sędzia oboygu małżonkom, ieżeli się stawią przed nim, lub temu z nich, które żąda rozwodu ieżeli drugie nie stanie, uczyni przełożenia, które za zdolne uzna do pogodzenia ich; ieżeli te skutkować nie będą i poiednać ich nie będzie zdołał, spisze tego protokuł, nakaże udzielić żądania rozwodu i dowodów przyłączonych kommissarzowi rządowemu, i wszystko do trybunału odeśle. Art. 234. W przeciągu dni 3ch trybunał na rapport prezydenta swego lub sędziego mieysce iego zastępuiącego i po danym zdaniu przez kommissarza rządowego da pozwolenie lub zawiesi pozwanie osoby, z którą rozwod iest żądany. Zawieszenie nie będzie mogło przechodzić przeciągu czasu dni 20. Art. 235. Osoba żądaiąca rozwodu na mocy danego od trybunału pozwolenia zapozwie osobę, z którą żąda rozwodu podług zwyczayney formy, do stawienia się osobiście przed trybunałem w czasie prawem oznaczonym; do tego pozwu przyłączona będzie kopia żądania rozwodu wraz z dowodami usprawiedliwiaiącemi powody do tego. Art. 236. W dniu prawem oznaczonym dostawienia się po zapozwie, czyli osoba, z którą rozwod iest żądany stanie, lub nie, osoba żądaiąca go, przełoży trybunałowi lub przełożyć każe powody, dla których żąda rozwodu i wymieni świadkow, których ma. Art. 237. Jeżeli osoba, z którą żądany iest rozwod stanie osobiście albo przez umocowanego do tego swego pełnomocnika będzie mogła uczynić przez siebie lub z strony swoiey kazać uczynić uwagi, tak względem powodu żądanego rozwodu, iako też dowodow przyłączonych od osoby żądaiącey go, rownie iak względem świadkow. Osoba, z którą żądany iest rozwod wymieni z strony swoiey świadkow iakich ma, względem których na wzaiem osoba żądaiąca go swoie uwagi uczyni. Art. 238. Spisany będzie protokuł stawienia się stron, tudziesz tego co mowić będą, niemniey iak i uwag od nich czynionych, tudziesz wyznań iakie, które z nich uczyni. Protokuł ten stronom przeczytany będzie, które żądane będą aby go podpisały i będzie wyraźna uczyniona wzmianka o ich podpisach, albo o ich oświadczeniu, że nie mogą lub nie chcą podpisać. Art. 239. Trybunał odeśle strony do stawienia się przed nim w dniu i godzinie przez niego oznaczonych, nakaże udzielić protokułu kommissarzowi rządowemu i wyznaczy sędziego do danią opinii. W przypadku gdy osoba, z którą żądany iest rozwod nie stawi się, osoba żądaiąca go będzie obowiązana uwiadomić ią o rozkazie trybunału w czasie prawem oznaczonym. *(Reszta potem.)*

Z Londynu d. 5. Kwietnia.

Jeszcze do dziś dnia nic pewnego w negocyacyach z Francyą nie zaszło. Codzień iednak bliższi końca tey sprawy iesteśmy. Z Paryża ważne depesze nadeszły, poczem w sobotę złożono gabinetową radę, która aż do pół nocy trwała. Natychmiast po tey radzie jenerał Andreossy wysłał z odpowiedzią naszego gabinetu, gońca do Paryża. Goniec z Wiednia przywiozł tu pakę depeszow. Wiadomość o wkroczeniu woysk francuzkich do Hollandyi sprawiła tu wielkie wrażenie. Nasze uzbraiania idą nayżywiey. Niektóre

Dzienniki mówią: że nasz rząd posłał ultymatum do Paryża.

Głoszą tutay, że angielski okręt naładowany wodką w Rocheforcie zatrzymano, albo przynaymniey przeszkodzono mu wypłynąć, gdy ieden okręt woienny francuzki w samem weyściu do portu na kotwicach stanął.

Jenerał Doyle dowodzący na wyspie Guernsey wydał d. 16 Marca odezwę i wiele rozkazow dla uzbroienia tey wyspy przeciw napaści francuzkiey w przypadku woyny. W odezwie czytamy: że w przypadku naiazdu tey wyspy, natychmiast tam zaprowadzone będzie prawo woienne, że skoro tylko wystrzelą na znak alarmu zaraz wszyscy kommandorowie i ludzie rozmaitych okrętow, którzy są poddanemi J. K. M. i w portach tey wyspy znayduią się, rownie iak wszyscy marynarze, chociażby nawet do woyska nie byli przywiązani, maią się udadź w stronę południową portu, gdzie pod dowodztwem kapitana Dobree ziednoczeni i uzbroieni będą: wszyscy ci maią się poddadź naysurowszey woyskowey karności, i wydawane rozkazy nayściśley wykonywać. W przypadku woyny a zatem wprowadzenia prawa woiennego będzie przywrocona policya iak w r. 1776, która nakazuie w tym przypadku wszystkim cudzoziemcom udadź się do domow lub na swoie okręty i tam przez cały czas alarmu zostawać, skąd bez pozwolenia kommendanta portowego oddalić się nie mogą. — W przypadku alarmu zakazano wszystkim gospodarzom szynkowni dawać mocne trunki żołnierzom bez pozwolenia. — Jeneralny rozkaz zaleca wszystkim teraźnieyszym i przybydź maiącym poddanym, ażeby za wystrzałem z alarmowey armaty w twierdzy Georgie lub w zamkach Cornel i Vale, przez co prawo woienne na całą wyspę wprowadzone będzie, zaraz się stawili do korpusu kapitana Dawnsona na placu twierdzy George, gdzie na dalsze rozkazy od jenerała indzynierow czekać będą.

Lord Hobart wydał do lordow poruczników hrabstw okolnik względem urządzenia korpusow ochotnikow. W każdey kompanii ma bydź umieszczony officyer półżołdowy i płacę otrzymać. Ochotnicy będą nosić mundur ponsowy, a artylerya błękitny. Unterofficyerowie i gemeyni dostaną na mundur pieniądze. W przypadku wkroczenia nieprzyiaciela wprowadzona do nich będzie karność iak w regularne piechoty.

Spadek bankocetli był powodem wielu pożyczalnikom do ogłoszenia się za bankrutow.

P. Adington miał w niedzielę konferencyą z hrabią St. Vincent.

Wydział przewozowy ponaymował okręty o 300 beczkach dla przesłania żywności dla flotty na morzu środziemnym.

Jenerał Trigge poiechał z rodzeństwem swoiem do Portsmutu, skąd do Gibraltaru popłynie.

Jenerał Fox zabiera się do odiazdu dla obięcia kommendy w Irlandyi. J. M. Karol Asgill odebrał rozkaz udać się tam niezwłocznie, dla kommenderowania w części południowey tego królestwa.

Odkryto tu i schwytano fałszerzy bankocetlow lizbonskich. Są to nieiacy Farrel i Gillingtow z Manchestru. Znaleziono przy nich bankocetlow gotowych za 40,000 f. szt. (1,600,000 zł. pol.) Farrel był przyiacielem Desparda i walnym kommissarzem Franciszka Burdetta. Portugalczyk Barrez był ich agentem. Mieli oni nawet w zamiarze zbuntować i uniepodleglić Brazylliią.

Rząd francuzki wzmocnił załogę bulońską 2,000 ludzi. Do Kale 3,000 woyska przy-

było. Brzegi francuzkie okrywaią ſię coraz licznieyszem woyskiem.

Lord Elgin d. 24. Lutego przybył do Malty.

Fregata Amfion iuż ieſt przygotowana dla lorda Nelsona, ktory kommendę na morzu środziemnym obeymie.

Sądzi wielu, że iak względem przylądka dobrey nadziei, tak też względem Gorei rozkazy oddania posłano.

Wszyſtkie ſtatki brzeżne i rybackie wraz z onych ludźmi admiralicya wzięła pod swą opiekę.

Liſty z Nowego Jorku donoszą co naſtępuie:

" Pan Roſs d. 16 t. m. w senacie naszym w Washingtonie uczynił naſtępuiący wniosek:

1.) Poddani ſtanow ziednoczonych przez traktat poſiadaią niezaprzeczone prawo do wolney żeglugi na Miſsiſsipie i wolnego składu dóbr swoich w nowym Orleanie. 2.) Swieże zgwałcenie tego prawa przez Hiszpanią uważać należy iako napaść na ſtany ziednoczone. 3.) Nie zgadza ſię z godnością i dobrem ſtanow ziednoczonych cierpieć takową napaść. 4.) Stany ziednoczone powinny koniecznie nalegać o przywrócenie tego prawa, którego Hiszpanie chcą zaprzeczyć. 5) Należy upełnomocnić prezydenta do zaięcia nowego Orleanu i tych mieysc pobrzeżnych, które naypotrzebnieyszemi osądzi. 6) Niech milicya południowey Karoliny, Georgii, Ohio, Kentuky, Terneſſee i innych poblizkich prowincyy zostanie niezwłocznie zgromadzona. 7) Na uskutecznienie tego przedsięwzięcia rząd dostanie 7 mill. dolarow.

Roztrząsanie tego proiektu odłożono do przyszłego poniedziałku.

P. Monroe nadzwyczayny ambaſſador amerykański do Francyi i Hiszpanii popłynie na okręcie Richmond i wysiądzie na ląd ow Hawrze lub innym porcie francuzkim.

Eskadra admirała Thornboruga odebrała rozkaz pozostania w Dunach. Z Nore wyszło kilka okrętow woiennych dla krążenia około Hollandyi, a procz tego 20 liniowych ieſt gotowych do wyyścia pod żagle. — Liniiowy okręt Courageux odpływa z zapieczętowanemi depeszami do Gibraltaru. Wydział magazynowy ma doſtawić dla woyska świec i węgli na 12 mieſięcy.

W tych dniach hrabia Harringtom odprawiał z 1szym regimentem gwardyi obroty woienne. Udawano wylądowanie nieprzyiaciela, a zwrotność woyska uzyskała poklask kommendanta.

W sobotę hrabia Derby dawał wspaniałą ucztę dla Xżąt francuzkich, tudzież hrabi Moira P. Foxa, lorda Grenwilla i t. d.

U Xięgarza Hundersona wybuchnął pożar, który iednak w kilku godzinach ugaszono.

Xżę Esterhazy wkrotce tu spodziewany.

Z Hagi d. 9. Kwietnia.

D. 5 t. m. wspolna nam z Francuzam Flesynga, została od rządu francuzkiego ogłoszona zabędącą wstanie oblężenia, dla zasłonienia od wszelkiego przypadku Zelandyi. D. 5 wieczorem cała załoga stanęła na rynku pod bronią, a kommendant jenerał Monnet z jerałem Osten i innymi officyerami ſtanowszy przed frontem czytał następuiący wyrok.

Rowność Wolność.

Wypis z protokułu obradowego Konsulow Rzpltey w Paryżu d. 31 Marca.

Bonaparte Pierwszy Konsul Rzepltey stanowi:

1) Miasto Flesynga iest wstanie oblężenia pod rozkazami upełnomocnionego w

tym celu jenerała Monneta, który prosto z ministrem woyny Berthierem korespondować będzie.

2) Ministrowi woyny zleca się uskutecznienie tego wyroku.

Podpisano *Bonaparte.*

Poseł francuzki Semonville doniosł naszemu rządowi o tych krokach, do których może dała powod zwłoka w oddaniu Gorei Francuzom.

Do Bredy, Flesyngi, Middelburga, Vredy i t. d. weszło 7000 woyska, na których wzmocnienie przybyło ieszcze 4 bataliony piechoty i 3 szwadrony iazdy. Herzogenbuch i inne mieysca maią bydź także zaięte. Do Nimwegi weszło dziś 600 ludzi przed którymi wczoray bramy zamknięto.

Wszystkie te woyska do 15,000 ludzi wynoszące są pięknie umundurowane. Przychodzą one z Niderlandow, kędy przez woyska ze śrzodka Francyi przybywaiące zastąpionemi będą. Czego w przeszły woynie niebyło, to teraz uskuteczniono, że telegrafy od Paryża aż do naszey granicy rozstawione będą. Dotychczas od tey strony tylko między Lillem i Paryżem telegraf korespondował, teraz będzie aż do naszey granicy; dyrektor telegraficzny Chappe postawił w Bruxelli telegraf na kościele S. Guduli.

Ob. Michaud przybył tu w charakterze francuzkiego rządowego kommissarza dla uregulowania wszystkiego względem woysk i umowienia się o żołd, który im naszą Rzplta ma płacić.

Wczoray rozgłoszono, iakoby iuż woyna między Francyą i Angliią wypowiedziana była.

W tych dniach spodziewamy się gońcow wysłanych do Petersburga z Londynu, Hagi i Paryża. Ich powrot rozstrzygnie wątpliwość. Nadzieia powszechna wróży dotych czas pokoy.

Z Bruxelli d. 1. *Kwietnia.*

Stosownie do wydanych rozkazow od ministra woiennego, batalion 76 półbrygady lekiey piechoty stoiący na załodze w Mechlinii, batalion 89 półbrygady stoiący w Bruxelli, korpus woyska z załogi stoiącey w Lowanium i oddział artyleryi ruszyły z wielkim pospiechem ku granicom Rzpltey Batawskiey, gdzie dalsze względem swoiego przeznaczenia odbiorą rozkazy. Z drugiey strony głoszą z pewnością, iż różne korpusa iazdy i piechoty maią podobnież ruszyć dla zbliżenia się ku granicy Hollenderskiey między Mozą i Skaldą.

W Porcie Antweprskim pracuią nad statkiem który prz epysznie zbudowany i przybrany będzie; statek ten służyć będzie nadanie wspaniałey uczty dla pierwszego konsula. Miasto Antwerpia przeznacza w upominku dla P. Bonapartowy żony pierwszego konsula, pioro złożone z dyamentow wielkiey wartości. W Mechlinii pracuią na wzor Bruxelli nad nader bogatą suknią, przeznaczoną także dla żony pierwszego konsula. W Gandawie prezydent tamteyszy przerwał iarmark nakazuiąc kupcom wypróżnić ratusz, gdyż pierwszy konsul w krotce ma przybydź do tego miasta i zaledwo będą mogły bydź ukończone przygotowania do uroczystości, którą miasto dla pierwszego konsula dadź zamyśla.

Uważaią tu że w Bruxelli, Gandawie i innych miastach na dowodźcow i pierwszych officyerow gwardyi honorowey, przeznaczoney dla pierwszego konsula powybierano ludzi, którzy w woysku Cesarskim znaczne mieli stopnie, a którzy opuścili służbę Cesarską dla wrocenia do oyczyzny stosownie do rozrządzeń amnestyi.

Z Strazburga d. 1. *Kwietnia.*

Zapewniaią, że pierwszy konsul wczasie

przedsięwziętey podroży do bywszego Belgium i departamentow nadreńskich odwiedzi także nasze miasto. Czynią tu iuż przygotowania do przyięcia go; zaymować będzie dom mieyski lub bywszy pałac biskupi. Mowią także że wielu Xiążąt niemieckich w tymże czasie ziedzie do naszego miasta, a między innemi Margrabia Badeński, Xżę Wirtembergski, i Elektor Bawarski. Wreszcie nic ieszcze w tey mierze urzędownego nie mamy.

Podług listow z Berna 42 półbrygada piechoty liniowey woyska francuzkiego, idzie przez Lucernę i Sgo Gotarda do Włoch, inne woyska francuzkie wkrotce zanią udać się maią. — Woyska Helweckie przechodzące w służbę Francyi, maią odebrać od rządu francuzkiego swoy żołd zaległy. Woyska te, nie licząc batalionu Clavela składaią się 1075 ludzi pomiędzy któremi iest 99 officyerow.

Z Leydy d. 31. Marca.

W tym czasie grożącym zniszczeniem spokoyności i szczęścia wielkiey części Europy, a nadewszystko Hollandyi iesteśmy bezustannie dręczeni obawą i nadzieią na przemian po sobie następuiącemi. Nieszczęściem teraz nadziei mieysce zastąpiła naywiększa niespokoyność. Wszystkie dobre wrozby pochodzące z przeciwnych rozkazow danych od rządu francuzkiego woysku idącemu do Rzepltey Batawskiey, zniknęły. Nowe nadeszły rozkazy, aby woyska te daley posuwały się, i pozawczoray zrana część ich miała iuż wkroczyć do Bredy. Podług publicznych doniesień pierwsze te woyska składaią się z 6 szwadronow bywszych husarow Esterhazego, i dwoch półbrygad piechoty. Też same doniesienia liczbę woyska które rząd francuzki tymezasowo posłać do Rzpltey Batawskiey uznał za rzecz potrzebną, podaią 7000 ludzi. Z drugiey strony uzbroienia do Luizyanny, które rząd francuzki w Helwetsluis przygotować rozkazał, ściągnęły iuż przed port ten małą obserwacyyną eskadę angielską, składaiącą się z dwoch liniowych okrętow i 3 fregat.

Rozmaite Wiadomości.

W żadnym kraiu nie masz tak bogatych, a razem i tylu ubogich ludzi co w Anglii. Według godnych wiary publicznych i prywatnych wiadomości, rachuią teraz w Anglii przeszło million ubogich osob, a w niektórych miastach od 8,000 dusz iak n.p. w Exeter, połowa mieszkańcow przez iałmużnę wspierana bydź musi; 40,000 ludzi znaydowało się niedawno w więzieniach angielskich za małe długi. — Oby. Aldini czynił w Londynie wielkie doświadczenia galwaniczne; między innemi nad świeżo uciętą głową wołu; wyciągnięto z niey hakiem ozor, który za użyciem galwanizmu, wyrwał się gwałtownie i straszne poruszenia na głowie i oczach postrzegać można było, na tym doświadczeniu w sali nauczyciela Pearson, znaydowało się kilku ministrow iako to lordowie Pelham, Castlereagh &c. Stronnicy nawet partyi opozycyyney Grenwilla, uważaiący pokoy z Francyą za zgubę dla Anglii, zrobili Karykaturę wystawiaiącą ściętego wołu. (ten wyobraża lud angielski) nad którym rożne doświadczenia są robione. — W Londynie iest towarzystwo do utrzymywania dawnego zwyczaiu spiewania wesołych pieśni przy stole. Kompozytor sławny i prezydent towarzystwa Arnold umarł niedawno; na iego mieysce obrano większością głosow P. Groormbritge. Z tego powodu była biesiada bardzo wesoła, znaydowało się na niey 19 naysławnieyszych i nayzasłużenszych wirtuozow i nauczycielow muzyk, a całe towarzystwo z 60 osób składało się.

DODATEK

DO Nru. 33.

GAZETY KRAKOWSKIEY

W Niedzielę Dnia 24. Kwietnia 1803.

O Wyborze Przyiacioł i Pożytkach Przyiaźni.

Nos duo turba sumus.
Owidyusz Metamor. XI. 355.
My dway składamy cały rodzay ludzki.

Kroż nie uwierzy, że im licznieysza kompania, tem rozmowa iest przyiemnieysza i rozmaitsza; lecz znowu doświadczenie uczy, że w wielkich zgromadzeniach naybardziey bywa ograniczona i nudna. Kiedy wiele osób zaczena mowic o iednychże przedmiotach, na ow czas rozmowa ich zamienia się w formalności i przechodzi do ogółow, które nic nie stanowią; ieżeli znowu w niydziemy do mnieyszego towarzystwa mężczyzn i kobiet, tam nie mowią zazwyczay iak tylko o czasie, modach i innych podobnych rzeczach. Co do schadzek przyiacielskich, tam bywa rozmowa wolnieysza i interessownieysza, bo lepiey rzeczy wyłuszczaią; lecz nigdzie nie iest uczeńsza i otwartsza iak między dwiema szczerymi przyiaciołmi. Tam człowiek wylewa się cały, odkrywa swe nayskrytsze myśli tak względem ludzi, iako i rzeczy, i poddaie nieiako swe serce pod roztrząsanie swego przyiaciela.

Cicero uważa naypierwszy, że przyiaźn pomnaża szczęście, a zmnieysza przykrości, ponieważ podwaia nasze ukontentowanie, a dzieli zgryzoty. Wszyscy którzy potem pisali o tem przedmiocie, przyięli tę samę myśl. Kawaler Bakon odmalował bardzo pięknie wszystkie pożytki, albo raczey wszystkie owoce przyiaźni, i wyznać muszę, iż żaden przedmiot moralny nie był lepiey opisany ani bardziey wyczerpany iak o przyiaźni. Z wszystkich tych pięknych opisow niech mi tu wolno będzie przytoczyć niektòre kawałki z Xięgi pisma S. *Ecclesiastyk.* Jakże tam pieknie opisany iest sposób robienia sobie przyiacioł przez postępowanie uymuiące i szczere? Wszakże stamtąd wyszła maxyma:" iż powinniśmy wiele miec osób dobrze nam życzących, lecz mało przyiacioł. "Z resztą oto są słowa syna Syracha: ,, Łagodnośc pomnaża przyiacioł, a otwartośc ściąga życzliwych. Żyy dobrze z wszystkiemi, a od iednego ledwie z tysiąca zasiągay rady. ,, Jakiż nie wymaga roztropności w wyborze naszych przyiacioł? Z iakąż prostotą ślachetną, albo raczey dowcipem nie opisuie zdradliwe postępowanie przyiaciela, który iedynie swoy interes ma na celu? ,, Jeżeli chcesz nabydź przyiaciela (mowi daley Syrach) doświadcz go wprzod i nie kwap się z powierzeniem mu się; ponieważ są tacy ludzie, którzy tylko poty są przyiaciołmi, poki znayduią swoy interes, a w przeciwnościach zaraz cię odstępuią. Nadto znayduią się przyiaciele, którzy za poklóceniem się z tobą, staią się nieprzyiaciołmi i wyiawiaią twoie słabości. Są znowu stołowi tylko przyiaciele, którzy o twoich troskach wcale słyszeć nie chcą, i gdy ci się noga powinie, bądź pewny, iż przeciw tobie będą. ,, Coż może bydź mocniey i piękniey powiedziane iak następuiąca przestroga: ,, Odłącz się od twych nieprzyiacioł, a bądź ostrożny z przyiaciołmi: ,, Potem rozbiera pożytki przyiaźni i chwali przyiaźń. ,, Wierny przyiaciel (mowi) iest wielką podporą, a ten kto

ry go znalazł, odkrył wielki skarb. Nic takiego nie masz co by można za wiernego przyiaciela pomieniać, wartość iego nie ma ceny. Wierny przyiaciel iest lekarzem ratuiącym życie, a Bogoboyni znaydą go. Człowiek żyiący w boiazni Boskiey będzie umiał umieścić swą przyiaźń; takim iakim on iest będzie iego przyiaciel. ,, Nie przypominam sobie, żebym gdzie napotkał wyraz, któryby mi się bardziey podobał, iak przyrownanie przyiaciela do lekarza ratuiącego życie, daiąc przez to poznać, że przyiaźń słodzi utrapienia i zgryzoty nieoddzielne od natury człowieka w tym życiu. Niemniey iest piękna myśl, że człowiek poczciwy znaydzie przyiaciela godnego swey cnoty. Daley wyraża: "Nie porzucay dawnego przyiaciela, bo nowy mu nie wyrowna. Nowy przyiaciel iest podobny do młodego wina, które gdy się zestarzeie ze smakiem się piie. ,, W innym mieyscu mowi: "Ten co rzuca kamieniem na ptaki odstrasza ich, a ten, który wyrzuty czyni swemu przyiacielowi, zrywa przyiaźń. Tymczasem luboś podniosł oręż przeciw twemu przyiacielowi, nie trać iednak nadziei przyydzie moment przebaczenia; luboś przemowił się z nim, nie lękay się, zostaie ieszcze sposob pogodzenia się: ieżeliś tylko nie czynił mu wyrzutow, nie postąpił z nim dumno, nie wydał sekretu, lub nie uknował pod nim zdrady; bo za podobne rzeczy każdy przyiaciel cię odbiegnie. ,, W dalszych rozdziałach przywodzi więcey podobnych przykładow, z których ieszcze tu ieden przytoczę: "Ten co wydaie powierzony sobie sekret, traci wiarę, i nigdy nie znaydzie podług swego serca przyiaciela. Kochay twego przyiaciela i bądź mu wierny; lecz ieżeli go zdradzisz, nie pokazuy mu się więcey. Ten co wypuścił ptaka z ręki, nie złapi go więcey, tak też i ty wypuściłeś przyiaciela i iuż go więcey nie dogonisz, a nawet go nie goń, bo on iuż daleko odbiegł. Gdyby nie szło tylko o zadaną ranę, można by ią zawiązać i odwołać potwarz; lecz nie masz więcey nadziei zgody dla tego, który zdradził sekret przyiaciela!,,

Pomiędzy rozmaitemi przymiotami dobrego przyiaciela, *Ecclesiastyk* kładzie sprawiedliwie za naypierwsze stałość i wierność. Inni moraliści przydaią do tych cnotę, umieiętność, powolność, rowność wieku i maiątku, i co Cicero nazywa *morum Comitas* grzeczność i łagodność obyczaiow. Co do mnie, ia bym ieszcze przydał pewną rowność umysłu i temperamentow, które są niełatwe do nabycia. Zabieramy częstokroć przyiaźń z osobą, która naypięknieyszą okazuie powierzchowność, ale pożywszy z nią czas iakiś, odkrywa się w niey humor, iakiegośmy nie widzieli, ani go się spodziewali i okazuie ią w całey swoiey naturalności. Z resztą znayduie się bardzo wiele ludzi, którzy w pewnych czasach są naylepszego i nayzabawnieyszego humoru, w innych znowu naynieznośnieyszego. Marcialis zostawił nam bardzo piękny obraz podobnego charakteru człowieka w następuiącym epigramacie:

Defficilis, facilis, jucundus, acerbus es idem,
Nec tecum possum vivere, nec sine te.
Lib. XII. Epigr. 47.

Jesteś miły, przykry, zabawny i nudny,
Zyć z tobą i bez Ciebie los iest rownie trudny.

Człowiek iest bardzo nieszczęśliwy będąc połączony przyiaźnią z osobą tak zmiennego humoru, że raz iest nadto przyiemną, drugi raz nadto nieznośną. Ale ponieważ wiele ludzi znayduie się czasami w naylepszych humorach, zaczem byłoby nayrostropniey, ażebyśmy wszelkich dołożyli starań, do utrzymania się zawsze w stanie podobania się wszystkim ludziom.

DONIESIENIA.

C. K. Cyrkularny Urząd Krakowski puszcza w niżey wyrażonych dniach i mieyscach niżey opisane Dobra i Realności do skarbu powszechney fundacyi należące przez publiczną licytacyą iako to: w Kancellaryi cyrkularnego urzędu dnia 230 Maia dwie części wsi Bronczyce pod Słomnikami, dawniey do kollegiaty S. Michała należące na lat 3 od S. Jana poczynaiąc, których prætium fisci 1200 ryńskich rocznie.

Dnia 4 Maia wsie Wrozenice i Wiktorowice do plebanii Mogiły należące na rok ieden od S. Jana poczynaiąc, prætium fisci:

Wrozenic iest - - - - - -	1500 ryń.
Wiktorowic - - - - - - -	600 —

W Proszowicach dnia 28 Kwietnia półtora Łanu gruntu, 7 przymiarkow, i ogrod Gardzielowski zwany, pretium fisci:

Z pierwszego - - - - - - - 150 ryń.
Z drugiego - - - - - - - 35 —
Z trzeciego - - - - - - - 4 — 30 kr.

Dawniey do prebendy szpitalney należące na lat trzy.

W Słomnikach dnia 30 Kwietnia grunt do prebendy rożańcowey należący na lat 3, którego prætium fisci 37 ryń. 30 kr.

W Skalmierzu dnia 2go Maia dochody do Kanonii Brygiewiczowskiey należące.

W Koszycach dnia 3go Maia ćwierć gruntu do prebendy Stey. Anny należący, prætium fisci 5 ryń. Ogrod większy 11 ryń. 35 kr.

Ogrod mnieyszy 8 ryn. 15 kr. na lat trzy.

Warunki Licytacyi są:

1*mo*. Licytuiący przed licytacyą 10tą a podług okoliczności 4tą część fiskalney ceny złożyć będzie powinien na wadium.

2*do*. Licytuiący dla siebie licytować ma, na imię innego licytuiący plenipotencyą wiwieść się będzie powinien.

Z C. K. Urzędu Cyrkularnego Krakowskiego.
Riedheim.

Podaie się do wiadomości publiczney, iż dobra Miasto Łęczna z przyległościami w Galicyi zachodniey cyrkule Lubelskim leżące, są do dzierżawy dla więcey daiącego do wypuszczenia, życzący sobie kontraktu raczy się udać dla wiadomości o punktach w przeciągu czasu od dnia 16 do 22 miesiąca Czerwca r. b. ponieważ w ten czas licytacya agitować się będzie w domu W. Grünellicha Pocztmaystra J. C K. M. w Lulinie.

Na wniosek postanowionych kuratorow maiątku nieprzytomnych Gordonowskich sukcessorow, składaiącego się z iednego domu, z dochodow z niego i co ieszcze może się okazać, i przytomney tu sukcessorki Antoniny Wollarowski, z domu Gordonowa, wzywa się publicznie Magdalena Gordonowy, z męża Raczyńska, ktora podług podanego tu genealogicznego wywodu iest naybliższą żyiącą sukcessorką pozostałego tu Gordonowskiego maiątku, i w bywszym polskim woiewodztwie Sandomierskim przemieszkiwać ma, ażeby na mocy ninieyszego przypozwu lub w przypadku iey śmierci, iey pozostali i niewiadomi sukcessorowie do *dnia* 30 *Maia przyszłego roku* 1803 zgłosili się na pismie lub osobiście do nas lub do naszey registratury przed lub na tymże terminie, i tam dalszego wyroku oczekiwali, w przeciwnym albowiem razie, ieżeliby się na ostatecznym tym terminie nie zgłosili, wspomniony wyżey znayduiący się tu maiątek Gordonowski zostanie zgłaszaiącey się sukcessorce Antoninie z Gordonow Wollarowski przysądzony. — W Chełmie w Prusach d. 26 Lipca 1802.

Prezydent i Rada.

Gdy na mocy Wysokiego Gubernialnego Rozporządzenia dd. 20 Września r. p. Nro. 17,213. Prowenta Plebanii Tczyckiey i Gołeckiey w tuteyszym dystrykcie leżących, to iest, Gronta plebańskie z poddanemi, i do teyże Plebanii należącemi wytycznemi dziesięcinami dnia 3go Maia w tuteyszym Urzędzie o godzinie 8 z rana przez licytacyą w roczną arendę od 24 Czerwca 1803 aż do 24 Czerwca 1804 wypuszczone będą. Więc Aspiranci tey dzierżawy z tym dokładem o tem się uwiadomiaią, iż

1*mo*. Pretium fisci według wyprowadzonych prowentow na rok ieden przy

Tczycy - - - - - - 1738 ryń. 3. kr.
Gołczy - - - - - - 721 — 24. —

wynosi, z którego każdy licytant 10tą część to iest: przy Tczycy - 173 ryń. 48 kr.
przy Gołczy - 72 — 8 —

pro Vadio przed licytacyą złożyć musi, które to po skończoney licytacyi wszystkim (wyiąwszy tego, który Plebanią zalicytuie) licytantom natychmiast powrocone będzie.

2*do*. Ten, który plebanią zalicytuie będzie obowiązany w przeciągu 4 tygodni albo w gotowiznie, albo fideiussorycznie kaucyą całoroczney dzierżawney kwocie korresponduiącą pod przepadkiem wadii złożyć.

3tio. Anticipative półroczną ratę dzierżawy w ręce ustanowionego Administratora zapłacić.
4to. Fundum Instructum, który iemu dnia 24 Czerwca przy odbieraniu dzierżawy przez administratora w przytomności Dominii oddany będzie, po expiracyi kontraktu in quali & quanto oddać zgoła wszystkie iemu przed licytacyą czytane kondycye, (przy którey okazyi oraz licytanci o wszystkich prowentach uwiadomieni będą) ściśle wypełnić.

Z C. K. Dystryktowego Urzędu. W Olkuszu d. 26 Marca 1803.
Schotek.

Magistrat Miasta C. K. Stołecznego Krakowa, ninieyszemi podaie do wiadomości, iż rzeczy ruchome, w złocie, srebrze, mosiądzu, miedzi, cynie, żelaziwie, suknach, szkle, faiansach i innych domowych sprzętach, po niegdy Stanisławie Piątkowskim pozostałe, na żądanie opiekona pozostałey nieboszczyka małoletniey corki Maryanny Piątkowski Jana Smorągiewicza dnia 27 Kwietnia roku bieżącego i następuiących o godzinie 9 z rana w domu pod Nr. 597 na ulicy rożany przez licytacyą sprzedawane będą.

Ktoby przeto miał ochotę co z onychże nabycia, ma się na mieyscu i czasie wyżey oznaczonym znaydować.

Drdacki.
Golmayer.
W. Lichocki.
Hirschberg.

Z Rady Magistratu C. K. Miasta Stołecznego Krakowa.
Dnia 2. *Kwietnia* 1803.
Hohn.

Magistrat Miasta C. K. Stołecznego Krakowa ninieyszym obwieszczeniem do wiadomości podaie, iż trzeci termin licytacyi Domu niegdy mikołaia Szydorzewskiego w drugim wydziale pod Nr. 87 leżącego zł. ryń. 1778. kr. 12 oszacowanego, na żądanie prawem pokonywaiących dziedzicow niegdy Jana Choroszewicza na dzień 5 Maia r. b. o godzinie 3 popołudniu tu w Sądzie odprawić się maiącey przeznaczony iest.

Ktoby sobie życzył go nabyć ma się na oznaczonym czasie i mieyscu znaydować, wolność mu zostawuiąc kondycye sprzedaży w registraturze przeyrzenia. Wierzyciele zaś prawo zastawu nań maiący napominaią się, ażeby nieoczekuiąc osobnych w tey mierze powołań, praw swoich w czasie licytacyi pilnowali, i naczey na tego ktoby się podczas teyże z swoiemi pretensyami niezgłosił żaden więcey wzgląd co do podziału szacunkowey summy na niego miany nie będzie.

Drdacki.
Gollmayer.
Lichocki,
Hirschberg.

Z Rady Magistratu C. K. Miasta Stołecznego Krakowa.
Dnia 28 *Marca* 1802 *roku.*
Kozłowski.

C. K. Gubernium Galicyi Zachodniey. — Na powtorne doniesienie, że wielu kupcow, bankierow, kramarzow, aptekarzow, fabrykantow, rzemieślnikow, professyonistow, sztukarzow, i innych dorobkami bawiących się po miastach, i na prowincyi Xiąg swoich handlowych lub rachunkowych, do porządnego prowadzenia handlu, dorobku, robienia professyi lub sztuki koniecznie potrzebnych, dotychczas do stemplowania podług przepisu Patentu stemplowego pod 5tym Październik 1802 §. 43 nie popodawało, dekretem nadwornym pod 21szym p. m. Administracyi tabakowo-stemplowey zalecono, ażeby ieżeli nie wcześniey, tedy przynaymniey naydaley z końcem Maia wszędzie rewidować kazała, i te strony, u którychby znaleziono niestemplowane Xiążki według obmowy §. 46 wzmiankowanego powyżey Patentu bez względu do kary pociągała.

Co się więc każdemu do wiadomości podaie. W Krakowie d. 19 Kwietnia 1803.
Çink.